

له بلاو كراوه كانى مائپه رى به هه شت

هاوسه رگيرى

سونبولى خو شه ويستى

و

هيلانه ي وه فادارى يه

ئاماده كردنى

پيش ره و محمد

مائپه رى به هه شت

ba8.org

مائپه رى ئيسلامى زانستى په روه رده يى يه و له پيناو بلاو كردنه وهى نه و ئيسلامه يه كه سه له فى صالح - پينغه مبه رى خوا (صلى الله عليه وسلم) و هاوه لانى (رضي الله عنهم) له سه رى بوون - وه سه ر به هيچ گروپ و لايه نى كى جيزبى نيه.

مائپهري به ههشت

ئهو كتيب و بابەت و ليكۆئينه وه شهريانە بلاو دهكاتەوه كه دهبنه هۆي:

١. شارەزاکردنی موسولمانان و پهروهردە کردنیان له سەر ریگا راستە کە ی ئیسلام، ئەمەش دەستە بەر دەبێ بە گەرانه وه بۆ پهیره وه رهسه نه کە ی ئیسلام، که بریتی یه له قورئان و سوننهت، به تیگه شتنی پیشین و پیشه وایانی ئوممهت.

٢. پاک کردنه وه ی بیروباوه پ و رهوشتی موسولمانان، له دیارده کانی شیرک و کوفر و تاوان.

٣. پالائوتن و ته صفیه کردنی ئاینی ئیسلام له بیدعه و بۆچونه داهینراوه کان.

٤. وریا کردنه وه ی موسولمانان له شوینه واری خراپی ریوایه ته لاواز و ههلبه ستراره کان.

٥. پته و کردنی برایه تی یه کی راسته قینه له سەر بناغه فراوانه جیگیره کە ی ئیسلام و نه هیشتن و که مکردنه وه ی ده مارگیری مه زه به ی و حیزبی.

ئامانجمان:

ئاشنا کردنی کۆمه لگایه له ئیسلامی ره سه ن و دروست کردنی تاك و کۆیه تی بۆ تیگه شتن له سه رچاوه کانی که بریتین له قورئانی پیروژ و سوننه تی صه حیح و ئاشکر اکردنی ئەو شتانه ی که نامۆن به ئیسلام و خراونه ته نیویه وه به چه ندین دهسته واژه ی دهنگ و په رنگ و نوسراوی له بواره کانی بیروباوه پ و رهوشت و ئاکار و پهروهردە و زانست و پزشکی و گه شه ی کۆمه لایه تی.

خودایه داوات ئی دهکەین دامه زراومان بکهیت ، و ته و فیتمان بدهیت بۆ هه ر کار و گوفتاریکی جوان وچاک به و شیوه یه یی که خۆت ئینی پازیت.

ستافی مالپهري بههشت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه اجمعين .

دیاره ژیان ره‌وره‌وهی به‌رده‌وامه وه‌مروؤف به‌چهنده‌ها قوناغ تی^٥
ده‌په‌ری^٥ که هه‌رقوناغیک له‌گه‌شه‌ی مروؤف زور جیاوازه له‌وه‌که‌ی
دیکه‌ی وه هه‌ر قوناغیکیش سوودی خو‌ی هه‌یه وه‌یه‌کیک له‌و
قونaghanesh اقوناغی لاویتی اه. که لاو چهنده‌ها هه‌زو ئاره‌زووی
هه‌مه‌جووری تیدا چه‌که‌ره ده‌کات وه‌چهنده‌ها پرؤزه‌ش له‌خه‌یالی دیته
جووله‌یه‌کیک له‌و پرؤزانه‌ش (پرؤزه‌ی هاوسه‌رگیری اه. که ئاینی
پبرؤزی ئیسلام به‌نامه‌یه‌کی زور جوانی بو دارشتوو که ئه‌م پرؤزه‌یه
به‌جوانترین شیوه رازاوه‌ته‌وه وه‌پره له‌سوودی هه‌مه لایه‌نه ، خوای
گه‌وره ده‌فه‌رموویت ﴿وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ
وَإِمَانِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾ .

ووشه‌ی (الایامی) له‌زمانه‌وه‌نیدا واته‌ئه‌و که‌سانه‌ی که

نه‌چوونه‌ته‌دونبای هاوسه‌ر گیریه‌وه له‌هه‌ردوو ره‌گه‌زی نیرومی^٥ .

وه ابن سیده دهلیت الایم واته: ئه و ئافره‌تانهی که می‌ردیان

نه‌کردوه وه ئه و پیاوانه‌ی که خیزانیان نی یه

سووده‌کانی هاوسه‌رگیری

هاوسه‌رگیری چه‌نده‌ها سوودی دونیا ی وئاینی هه‌یه له وانه

۱- هاوسه‌رگیری یه‌کیکه له نازو نیعمه‌ته‌کانی خوا به‌سه‌ر
به‌نده‌کانییه‌وه وه‌کو ده‌فرموویت: ﴿وَمَنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ﴾ سورة الروم (۲۱)

واته : یه‌کیکه له‌نیشانه‌کانی خوی گه‌وره ئه‌وه‌یه که‌له‌خوتان
ئافره‌تی بۆ دروست کردوون امه‌به‌ست چه‌وایه که‌له‌په‌راسوی ئادم
دروست کراوه بۆ ئه‌وه‌ی ببن به‌هوی پشو و ئارامی بۆ پیاوان,
وه‌سو‌زو به‌زه‌یی و خوشه‌ویستی خستوته نیوانتانه‌وه, به‌راستی له‌م
شته‌دا چه‌نده‌ها نیشانه‌ی گه‌وره‌یی خوی گه‌وره‌ی تیدا‌یه بۆ که‌سانیک
که‌بیرکه‌نه‌وه.

له م ئایه‌ته پیرۆزه‌دا خوای په‌روه‌ردگار فی‌رمان ده‌کات که
هاوسه‌رگیری مولگه‌ی دلنیای ودلنه‌وای یه وه هه‌روه‌ها هاوسه‌رگیری
کردوو به پۆشاک وه‌کو خوای په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رموویت : ﴿هَنْ
لِبَاسٍ لَّكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٍ لَّهُنَّ﴾ البقرة (۱۸۷) واته : ئه‌وان پۆشاکن بو
ئیوه و ئیوه‌ش پۆشاکن بو ئه‌وان

وه‌هه‌روه‌ها به گیلگه‌ ناوی بردوو وه‌کو ده‌فه‌رموویت : ﴿نَسَاؤُكُمْ
حَرَّتْ لَكُمْ فَأَتُوا حَرَّتَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ...﴾ سورة البقرة (۲۲۳) واته : ژنانی
هاوسه‌رتان کیلگه‌ن بو‌تان شوینی چاندنی وه‌چهن ، جا به‌هه‌ر
شیوه‌یه‌ک ده‌تانه‌ویت توو بوه‌شینه‌ ناو کیلگه‌که‌تانه‌وه .

۲- هاوسه‌رگیری له ریبازی پیغه‌مبه‌رانه (سلأوی خویان لی بیت
اوه‌کو خوای په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رموویت : ﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ
وَجَعَلْنَا لَهُمُ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً...﴾ سورة الرعد (۳۸)

وه‌پیغه‌مبه‌ر موسی (سلأوی خوای لی بیت) چه‌نده‌ها سال شوانی
کردوو له به‌رامبه‌ر ماره‌یی هاوسه‌ره‌که‌یدا وه‌کاتی‌ک کومه‌لیک له
هاوه‌له به‌ریزه‌کانی پیغه‌مبه‌ری مه‌زن (صلی الله علیه وسلم) پرساریان

له خیزانه کانی پیغمبهر کرد دهربارهی پهرستشه کانی پیغمبهری
پیشه و اصلی الله علیه وسلم ابویان دهرکهوت بهراورد له گهل خویاندا
ئهمان زور کم تهرخهمن بویه یه کیک له برپاره کانیان ئه وه بوو که
ژن نه هیینن.....

له پاشان که پیغمبهر (اصلی الله علیه وسلم) ئهم هه واله ی پی
گه یشت چووهر سهر مینهرو فه رمووی (مابال اقوام قالوا کذا وکذا
لکني اصلی وانام واصوم وافطر واتزوج النساء فمن رغب عن سنتي فليس
مني) واته : ئه وه چیه کومه لیک هاتوون هه ندیک قسه یان وتووهر پاشان
فه رمووی امن نویتده کم وده یشنوم هه ندیک جاریش روروی
سووننهت ده گرم و نایگرم وه ژنیش ده هیینم وه ههر که سیکیش له
ریبازم لابدا ئه وه له من نی یه (

۳- خوی پهره ردگار فه رمان به بنده کانی ده کات که هاوسهر
پیکه وه بنین وه کو ده فه رموویت : ﴿وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَى مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ
مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَانِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ﴾ سورة النور (۳۲)

واته : ئیوه هاوسه‌گیری بکه‌ن و له‌چاکه‌کانتان بخوازن له‌به‌نده‌ی پیاوو ئافرمت، وه‌ئه‌گه‌ر هه‌ژار بن ئه‌وا خوای گه‌وره به‌فه‌زل و چاکه‌ی خو‌ی ده‌وله‌مه‌ندیان ده‌کات. به‌راستی ده‌وله‌مه‌ندی خوای گه‌وره زو‌ر فراوانه، وه‌زو‌ر زانایه.

٤- پیغه‌مبه‌ری پێشه‌وا فه‌رمانیکی گشتگیر ده‌کات که تیدا لاهه‌کان ئاگادار ده‌کاته‌وه و ده‌فه‌رموویت: (يامعشر الشباب من استطاع منكم الباءة فليتزوج فانه اغض للبصر واحصن للفرج ومن لم يستطع فعليه بالصوم فانه له وجاء) رواه مسلم

واته: ئه‌ی کومه‌لی لوان هه‌ر که‌سیکتان توانای هاو سه‌رگیری هه‌یه بائه‌نجامی بدات چونکه‌چاوه‌کانتان ده‌پاریزیت له‌توان وه‌داوینتان پاک راده‌گریت وه‌هه‌ر که‌سیکتانیش نه‌یتوانی با رووژو بگریت چونکه‌رووژوو قه‌لغانه (

٥- هاوسه‌گیری به‌ده‌سته‌پینانی باشتین خیری دونیایه‌عن عبدالله ابن عمر (رضی‌الله‌تعالی‌عنهما) قال: الدنيا متاع وخير متاع الدنيا المرأة الصالحة (رواه مسلم).

واته : دونیا چیژوه‌رگرتنیکی کاتی یه وه خیرترین چیژورگرتنیکیش
ئافره‌تیکی له‌باره (باشه)

٦- هاوسه‌رگیری نیوه‌ی باوه‌ره : فقد روی الحاکم عن انس (رضی‌الله‌عنه) ان
النبي (صلی‌الله‌ع‌یه‌وآله‌وسلم) قال: من رزقه الله امرأة صالحة فقد اعانه الله على شطر دينه
فليتق الله في الشطر الثاني . واته: ههر که‌سیک خوا ئافره‌تیکی چاکی به
نسیب بکات ئەوه نیوه‌ی باوه‌ری به ده‌ست هیناوه باله خوایش
بترسی له ته‌واو کردنی ئەو نیوه‌که‌ی تری

٧- پیغه‌مبه‌ری خوا اصلی الله علیه وسلم اریگری کردووه
پیداگری بکه‌ی له په‌رستشدا له سه‌ر مافی خیزانه‌که‌ت وه‌کو
فه‌رموویه‌تی به (عبد الله کورپی عه‌مری کورپی عاص) (په‌زای خویان لی
بیّت): الم اخبرك انك تصوم النهار وتقوم الليل فقلت: بلی یارسول الله قال
: فلا تفعل صم وافطر وقم ونم فان لجسدي عليك حقا وان لعينك عليك
حقا وان لزوجك عليك حقا.....

واته : بیستومه‌ که تو به‌رۆژبه‌رۆژویت و به شه‌و شه‌ونویژ
ده‌که‌ی (عبد الله) ش فه‌رمووی به‌لی پیغه‌مبه‌ریش (صلی الله علیه

وسلم افهرمووی :وامه که رۆژوی سونهت بگره وهندیگ جاریش مه
یگره شهو نویتز بکهو بیشنوو چونکه لاشهت مافی له سه رته
وهچاوه کانت مافی له سه رته وههاوسه ره که تیش مافی له سه رته
(.....)

۸- هاوسه رگیری هوکاریکه بو به دهسته یانی پالپشتی خواو
ره زامه ندی ئه وه کو پیغه مبهری خوا (صلی الله علیه وسلم
افهرموویته (ثلاثة حق على الله عونهم :المکاتب الذی یرید الاداء والناکح
الذی یرید العفاف والمجاهد فی سبیل الله) رواه الترمذی والنسائی وابن ماجه

واته :سی کومه ل هه ن مافیان به سه ر خواوه هه یه که پالپشتیان
بکات (.....) ئه وه که سهی که هاوسه ر پیکه وه ده نی و مه بهستی
داوین پاکیه (.....)

۹- هاوسه رگیری هوکاریکه بو زیادبوونی تاکه کانی کومه لگه و
شوین که وتوانی پیغه مبهر ﷺ وه کو ده فهرموویت : (تزوجوا الودود
الولود فانی مکاثر بکم الامم) رواه ابو داود والنسائی

واته :هاوسه رگیری پیک بهینن له گهل ئەوئافره‌تانه‌ی که به
سوژن و مندالیان زور ده‌ییت چونکه بهو بوئه یه‌وه شوین که‌وتوانم
زور ده‌بن .

۱۰ - هاوسه‌رگیری ریگره له زوربه‌ی تاوانه‌کان چونکه زوربه‌ی
ئەو تاوانانه‌ی که روده‌دن له‌لایهن ئەو لاوانه‌وه‌یه که (بی هاوسه‌رن)

۱۱ - هاوسه‌رگیری پاریزه‌ری ده‌روون و ئاره‌زووه له که‌وتنه داوی
خرابه‌وه وه‌کو پیغه‌مبه‌ری پیشه‌وا(صلی الله علیه وسلم) ده‌فه‌رموویت
:(...فانه اغض للبصر واحصن للفرج) واته :هاوسه‌رگیری پاریزه‌ری چاو
و داوینه له خراپه‌کاری

۱۲ - هاوسه‌رگیری زوریک له ده‌رگای په رستشه‌کان والاده‌کات بو
پیاوان وژنانیش که به‌ته‌ن‌ها له‌م پرۆژه ده‌ستیان ده‌که‌ویت وه‌کو
پیکه‌وه‌نانی ژیانیکی خوشبه‌ختانه و دروست وه‌ه‌روه‌ها
ئامۆژگاریکردنی یه‌کتر وه‌ده‌سته‌به‌رکردنی مافی یه‌کتر وه‌سوژو
به‌زه‌یی له نیوانیاندا که ئەمانه هه‌مووی هوکاری نزیک بوونه‌وه‌ن له
خوای گه‌وره به‌لکو ته‌نانه‌ت جوتبونیان پاداشتی له سه‌ر وه‌رده‌گرن

وه‌کو پیغه‌مبه‌ری پیشه‌وا (صلی الله علیه وسلم) ده‌فه‌رموویت: (و فی بضع احدکم صدقة قالوا : یارسول الله ایاتی احدنا شهوته ویکون له فیها اجر؟ قال: ارایتم لو وضعها فی حرام اکان علیه وزر؟ فکذک اذا وضعها فی الحلال کان له اجر) واته : چوونه لای خیزانتان پاداشتی له سه‌ره هاوه‌له به‌رپیزه‌کانیش فه‌رموویان : ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ئایا وه‌لامدانه‌وه‌ی ئاره‌زووکانمان (جیماع کردن) پاداشتی له سه‌ره ؟ پیغه‌مبه‌ریش فه‌رمووی : ئه‌ی ئه‌گه‌ر هاتوو ئه‌و ئاره‌زووه‌ی له شوینیکی قه‌ده‌غه‌کراوداجی^۶ به‌جیکرد ئایا تاوانی له سه‌ر نی یه ؟ به‌هه‌مان شیوه ئه‌گه‌ر له شوینیکی هه‌لالدا دایینی^۷ پاداشتی له سه‌ره .

پیشینان وپروژه‌ی هاوسه‌رگیری

له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی پیشینانی ئه‌م ئومه‌ته زیاتر بایه‌خیان داوه به‌رپیزی پیغه‌مبه‌ر (صلی الله علیه وسلم) وه‌له‌کرده‌وه‌کانیان دا زور به‌ جوانی ره‌نگی داوه‌ته‌وه بویه ده‌بینین زیاتر سووربون له سه‌ر پیکه‌وه‌نانی ژیریانی هاوسه‌ریتی

روی البخاری عن سعید بن جبیر قال : قال لی ابن عباس : هل تزوجت ؟ قلت لا قال : فتزوج فان خیر هذه الامة اکثرها نساء . واته : له سعیدی کورپی جو بیره‌وه ووتی : ابن عباس پی ووتم : ئایا ژنت هیناوه ؟ منیش ووتم : نه خیر ئه‌ویش ووتی : ژن بهینه چونکه چاکترینی ئهم ئومه‌ته ئه‌وانهن ژن زۆر دینن .

روی عن میسرة انه قال قال لی طاوس : لتکحن او لاقولن لك ما قال عمر لابی الزوائر : ما یمنعک من النکاح الا عجز او فجور . واته : له امه یسره‌وه (وتوویه‌تی (طاوس) پی وتووم : ئه‌بیّت هاوسه‌ر پیکه‌وه بنیّت ئه‌گه‌ر نا ئه‌وه‌ت پی ئه‌لیم وه‌کو ئه‌وه‌ی که ئیمامی (عمر) به (ابو زوائر) وتوویه‌تی : هیچ شتیکی ریگریت لی ناکات له هاوسه‌رگیری مه‌گه‌ر بی ده‌سلاتی و بی دینی نه‌بیّت

روی عن طاوس انه قال : لایتم نسک الشاب حتی یتزوج . واته : په‌رستشی لاوان ته‌واو نی یه تاوه‌کو هاوسه‌ر پیکه‌وه نه‌نین

"روی عن ابن مسعود (رضی الله عنه) انه قال : لو لم اعش او لم اكن
فی الدنيا الا عشرًا لاحببت ان يكون عندی زوجة "واته : مه‌گه‌ر نه‌ژیم یان
بزانم كه‌ده رپوژ ده‌ژیم ئه‌وه حه‌زم ده‌كرت كه‌ هاوسه‌ریك پیكه‌وه بنیم
نقل ابن قدامة عن الامام احمد ایضا انه قال : من دعاك الى غير التزويج
فقد دعاك الى غير الاسلام . واته : هه‌ر كه‌سیك بانگی كردی بو
دوو‌ر كه‌وته‌وه له‌ هاوسه‌رگیری (ژن هیئان) ئه‌وه بانگی كردووی بو
نه‌فامی و دوور له‌ دینی .

كان يعقوب يدخل على المهدي ليلا ويرفع اليه النصائح في الامور
الحسنة الجميلة ..... وتقوية الغزاة وتزويج العزاب . واته :
پیاوچاکیك به‌ناوی (یعقوب) ره‌زای خوای لی بیٔت ده‌چوووه لای گه‌وره‌ی
موسلمانان (مه‌دی) بو‌ ئاموژگری كردن له‌بواری چاكه‌كردن وهاندانی
لاوان بو‌ هاوسه‌رگیری

شهرع ناسان و پروژهی هاوسه‌رگیری

زانایان و شهرع ناسان به‌دریژای میژووی ئیسلامی چهنده‌ها باس و خواس و ئامازه‌یان کردووو بو ئهم پروژه پیرۆزه له نیو په‌رتۆکه کانیندا له‌وانه

کمال ابن الهمام له‌شهرحی اف‌تح الق‌دیرادا ده‌فه‌رموویت :
هاوسه‌رگیری نزیکت‌رین کرده‌یه‌که له په‌رستشه‌کان به شیویه‌ک که سه‌رقالبوون به‌هویه‌وه زور باشتره له‌نه‌بوونی وه‌ژیانی پیغه‌مبه‌ران (سه‌لامی خویان لی بی‌ت) باشترین پیشه‌نگه بو هه‌موو لایه‌ک که هه‌موو پیغه‌مبه‌ران تا که‌ناری مردن خاوه‌نی هاوسه‌ر‌بوون که‌ئه‌مه‌ش به‌لگه‌یه له سه‌ر پیرۆزی و گه‌وره‌ی (پروژه‌ی هاوسه‌ر‌گیری)

وه‌ئه‌گه‌ر وورد‌بینه‌وه له‌ده‌رئه‌نجامه باشه‌کانی ئهم پروژیه بو‌مان ده‌رده‌که‌وویت که‌په‌ره له‌کرده‌وه‌ی جوان و به‌سوود وه‌کو (پال‌اوتنی ره‌وشت و فی‌ربوونی ئارام گرتن له‌گه‌ل ژیان و خیزاندا — به‌خ‌یو‌کردن و په‌روه‌رده‌ی مندال — پاک‌ی و خو‌پاراستن له داوین پیسی .....

وهه‌روه‌ها (ابن رشد) ده‌فهرموویت : به‌لام هاوسەرگیری
به‌شیوه‌یه‌کی گشتی کرده‌یه‌ک و پرؤژه‌یه‌کی زؤر پیویسته .... به‌لام
ئه‌گەر هاتوو لاویک له خوی دهرسا که بکه‌ویته داوی تاوان وداوین
پیویسته‌وه ئارامی له سهر ناکری ئه‌وه پیویسته زؤر به‌زووی ئه‌م
کرده‌یه ئه‌نجام بدات چونکه واجب ده‌ییت له‌سهری .

الکاسانی ده‌فهرموویت : جیاوازی و دوودلی تیدا نیه که
هاوسەرگیری پیویسته وهه‌ر که‌سیک زانی که تووشی تاوان ده‌ییت و
ئارام له‌سهر بی ژنی ناگری و توانای ژن هینانیشی هه‌یه ئه‌وه تاوان بار
ده‌ییت ئه‌گەر نه‌یهینی

ئیمامی (قرطییش) ده‌فهرموویت : ئه‌و که‌سه‌ی توانای ژن هینانی
هه‌یه وه‌ده‌ترسی بکه‌ویته داوی شه‌هوه‌ت بازی و تاوانه‌وه ئه‌وه
پیویسته له‌سهری که ژن به‌ینی .

شیخ الاسلام ابن تیمیة ده‌فهرموویت : ئه‌گەر هاتوو مروؤ
پیویستی‌کرد و هه‌زی له‌ژن هینان بوو وه‌زانی به‌ نه‌هینانی تووشی‌به‌له

و تاوان ده بیټ ئه وه پيوسته ژن بهینی پیش حه ج کردن به لام ئه گهر زانی تووشی تاوان نایټ ئه وه با حه جه که ی له پیشدا ئه نجام بدات .

تیروانینی گومه لگه کان بو هاوسه رگيری

هاوسه رگيری له ناخی مروّفا رواوه له گه ل دروستبوونیدا بویه ده بینی هه موو گومه لگه کان به هه مان شیوه بایه خیان پیداوه وه به گرتگیان ژماردوو له به ربوونی چهنده ها سوودی هه مه لایه نه که له م پرۆژه یه دا تیدا به ره م وه ته نانه ت ئه گهر چاویک بخشینین به میژروی ئه و گومه لگانه ی که مووسلمانیش نه بوون ده بینین (هاوسه رگيری) پرۆژه یه کی زور پیرۆزو جوان بووه له نیوانیاندا به لکو له بیرو باوه ری هه ندیکیاندا وابوو که هه رکه سیک مردبی و ژنی نه هینایټ ئه وه ئه و که سه له سوژو به زهی خوا ده رچوو

بوئمونه له سالی ۱۶۶۱ زایینی دا لویسی چواردهمین برپاریکی ده رکرت به لیبووردنی ته واوه تی بو ئه و که سانه ی که هاوسه ریان پیکه وه ناوه و ته مه نیان له نیوان ۱۵-۲۵ ساله وه له سالی ۱۷۹۸ زایینی دا یاسایه کی به رقرار کرد به دانانی باج له سه ر ئه و که سانه ی

که‌ته‌مه‌نیان له‌سه‌رووی بیست سألوه بیت وهاوسه‌ریان پیکه‌وه
نه‌ناییت

وه‌له‌سه‌رده‌می نویشدا نووسه‌ریکی وه‌کو (ول دیوران‌ت) ده‌لیت :

مرۆقه‌کان له‌را‌بردوودا هاوسه‌ریان زوو پیکه‌وه ده‌نا وه‌ئه‌مه‌ش له
راستیدا چاره‌سه‌ریکی دروسته بو زوریک له کیشه‌سیکسیه‌کان به‌لام
له‌م رۆژگاره‌دا هاوسه‌رگیری دواده‌خریت به‌لکو هه‌ندیک که‌س هه‌ن
هه‌ر ئاماده‌نین خیزان پیکه‌وه بنین وه‌ئوه ده‌وله‌تانه‌ی که‌یاسا
داده‌ریژن بو کارئاسانی له‌ پرۆژه‌ی هاوسه‌رگیری ئه‌وه به‌راستی
توانیویانه بچنه‌قولایی کیشه‌کانه‌وه به‌تایبه‌تی کیشه‌ی سیکسی وپاشان
چاره‌سه‌رکردنی .

ده‌رئه‌نجامه باشه‌کانی زوو هاوسه‌ر پی‌کوه نان

۱- به‌دهست هیئانی سووده‌کانی هاوسه‌رگیری وه‌کوله پیشه‌وه

نامه‌ژهمان پیکرد

۲- ده‌ربازبوون له گیچه‌ئی شه‌هوت بازی : زوریک له‌لاوانی کور

وکچ له رۆژگاری ئەم‌رۆدا دە‌نالین به‌ دهست ئاره‌زوبازی یه‌وه به‌تایبه‌تی ئە‌گەر هاتوو ته‌مه‌نیان به‌سه‌ر چوویت ئە‌وه تووشی دوو ئە‌نجام ده‌بنه‌وه که سییه‌میان نی یه یان ئە‌وه‌تا ئە‌ییت بکه‌ونه شکاندنی سنووری قه‌ده‌غه‌کراوه‌کانه‌وه یان خوای په‌روه‌ردگار ده‌یانپاریزیت و ده‌که‌ونه به‌ره‌نگاری ه‌زو ئاره‌زووه‌کانیانه‌وه به به‌رده‌وامی له‌م به‌ره‌نگاریه‌ ده‌میننه‌وه .

۳- به‌رقراربوونی باری ده‌روونی و جه‌سته‌یی : چونکه هاوسه‌رگیری

مۆلکه‌ی سو‌زو ئارامی و دلنه‌وای و دلنایی یه وه‌گو خوای په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رموویت : ﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾ سورة

الروم (۲۱)

واته : یه کیّک له نیشانه‌کانی خوی گه‌وره ئه‌وه‌یه که له خوتان ئافره‌تی بۆ دروست کردوون امه‌به‌ست چه‌ایه که له په‌راسووی ئاده‌م دروست کراوه) بۆ ئه‌وه‌ی ببن به‌هۆی پشوو و ئارامی بۆ پیاوان، وه‌سوۆزو به‌زه‌یی و خوشه‌ویستی خستۆته نیوانتانه‌وه، به‌راستی لهم شته‌دا چه‌نده‌ها نیشانه‌ی گه‌وره‌یی خوی گه‌وره‌ی تیدایه بۆ که‌سانیک که به‌یربکه‌نه‌وه.

وه‌لیکوئینه‌وه نوپه‌کان ئاماژه بۆ کاریگه‌ری و سوودی هاوسه‌گیزی ده‌کهن له‌سه‌ر به‌رقراربوونی باری ده‌روونی و چه‌سته‌ی و کۆمه‌لایه‌تی له‌سه‌ر خاوه‌نه‌که‌ی وه‌کو یه‌کیک له‌ نووسه‌ره ئه‌وروپیه‌کان ده‌لیت : قه‌یره‌یی خاوه‌نه‌که‌ی تووشی باری ده‌روونی و سیغه‌تی خراب ده‌کات ، به‌لکو بی‌سوۆزی و تووره‌یی و توندپه‌وی له‌ ناخی مروّقددا ده‌روینی و هه‌اوسه‌نگ ناییت له‌ژیانیدا

٤- هه‌ست کردن به‌به‌رپرسیاریتی : زانست و په‌روه‌ده‌کردن لهم روژگاره‌دا وا ژیا‌نی لاوان داده‌پێژیت که پشت به‌جگه‌ له‌ خویان به‌هستن بۆیه‌ لاویک ٦١ سال ده‌خوینی و به‌دریژای ئهم ته‌مه‌نه‌ قورسایي ده‌خاته‌ سه‌ر ماله‌وه‌یان و پاره‌یه‌کی وای له‌لایه‌ن

حکومه‌ته‌وه بو دابین ناکریت که بتوانی ژیانی خوئی دابین بکات له‌به‌ر
ئه‌وه هاوسه‌رگیری لاو ده‌کاته خاوه‌ن به‌ر پرسپاریتی و خوئی هه‌ول بو
خوئی ئەدات

۵- په‌روه‌ده‌کردنیکی راست و دروستی مندالان : ئە‌گه‌ر هاتوو
لاو زوو هاوسه‌ری پیکه‌وه نا ئه‌وه بی‌گومان ته‌مه‌نی خوئی له‌گه‌ل
ته‌مه‌نی منداله‌کانی ئیجگار جیاواز ناییت به‌ شیوه‌یه‌ک که له‌ کیشه‌ی
مندالکانی تی نه‌گات هه‌ست به‌ نار‌ه‌حه‌تیه‌کانی نه‌کات

۶- هاوکاری مندالان بو دایکان و باوکان : زوو ژن هینان به
ره‌می ئه‌وه‌ی لی ده‌که‌وه‌ینه‌وه که مندالیان زوو پیبگات و زوو گه‌وره
بن به‌شیوه‌یه‌ک که ئه‌و مندالانه ئه‌توانن قورسای کاروباری ناومال
ته‌نانه‌ت ده‌ره‌وه‌ی ماییش له‌ سه‌ر باوک و دایکیان سووک بکه‌نه‌وه

۷- به‌ده‌ست هینانی مندالی چاک (صالح) : به‌راستی زوو هاوسه‌ر
پیکه‌وه‌نان زور جار بو‌ار له‌به‌رده‌م دایک و باوک فه‌راهه‌م ده‌کات که
به‌ جوانی و دروستی منداله‌کانیان په‌روه‌رده بکه‌ن بی‌ گومان له
ئه‌نجامی ئه‌مه‌شدا منداله‌کانیان چاک (صالح) ئه‌بن که ئه‌مه‌ش

به‌ره‌همیکی پر خیر و فیره بو دایکان و باوکان ته‌نانه‌ت دوا‌ی
مردنیشیان وه‌کو پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ فه‌رموویه‌تی :

(اذا مات الانسان انقطع عنه عمله الا من ثلاثة صدقة جارية او علم
ينتفع به او ولد صالح يدعو له) رواه مسلم

واته : مردوو له دوا‌ی خو‌ی کردوه‌کانی پی ناگات ته‌نبا له
سی‌بواردا نه‌بی‌ت : خیریکی نه‌براره یان زانستی‌ک که له دوا‌ی خو‌ی
سوودی لی‌وه‌ر بگیری یان مندالیکی چاکه‌کار که دوعای خیری بو بکات
۸- زوو مندالبوون : زوو هاوسه‌رگیری زوو مندالبوونی لی ده‌که‌ویته‌وه
وه زوومندالبوونیش لی‌هاتووی و زیره‌کی له منداله‌که‌دا فه‌راهه‌م
ده‌کات وه‌کو ماوردی ده‌لیت : (چاکترین و لی‌هاتووترین مندال له
رووی جه‌سته و ره‌وشته‌وه ئه‌و منداله‌یه که دایکی ته‌مه‌نی له نیوان
بیست تا سی سالدایه)